

Nr 766

Av herrar **Bengtson** i Solna och **Lothigijs**, *angående huvudmannaskapet för teatrarne, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 469 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t framlagt förslag till uppräkning av statsbidragen till stadsteatrarne och därmed likställda teatrar. Genom förslaget torde den under senare år alltmer snedvridna kostnadsfördelningen mellan stat och respektive kommuner tillfälligt rättas till. Propositionen innehåller emellertid inte någon väsentlig lättnad för de kommuner, som tagit på sig att driva teaterverksamhet i reguljär form. I jämförelse med det statliga stödet till turnéteaterverksamheten samt bidragen till de i Stockholm belägna statliga teatrarne kan bidragsgivningen till de fasta stadsteatrarne enligt framlagt förslag anses som tämligen restriktiv.

Frågan är emellertid om inte kostnadsfördelningsproblemet för teaterverksamheten bör lösas även på annat sätt än genom uppräknings av statsbidrag vart tredje år. På den kommunala sidan förekommer för närvarande fyra former av teaterorganisation, nämligen:

- 1) mottagningsorganisation för turnéteater,
- 2) samverkan mellan städer om teaterensemble — exempelvis Norrköping—Linköping,
- 3) egen ensemble och
- 4) länsorganisation enligt modell Norrbotten.

Uppenbarligen blir typerne 2) och 3) dyrbara för berörda städer även om man lyckas erhålla vissa mindre bidrag från annan kommun eller från landstingen.

Till följd av den tunga ekonomiska belastningen har stadsteatrarne inte fått erforderlig spridning över landet. Den stora befolkningskoncentrationen i Mälardalen saknar sålunda fast teater, eftersom städerna Västerås, Eskilstuna och Örebro icke ansett sig böra öppna stadsteater. Vidare är sydöstra Sverige och Värmland/Dalarna helt utan fasta teatrar liksom större delen av Norrland.

Bilismens genombrott samt kommunikationsväsendets utveckling i övrigt har förstärkt teatrarne karaktär av regionala institutioner. Denna tendens bör också ses mot bakgrunden av att teater numera intresserar en allt större del av befolkningen. Skolan för in teater i sin undervisning i allt större utsträckning. Det skulle med all sannolikhet vara lättare att

ytterligare bredda teaterintresset om man kunde förankra även organisation och finansiering regionalt.

Ett överförande av huvudmannaskapet för stadsteatrarna till landstingen — alternativt ett delat huvudmannaskap mellan landsting och teaterstäder — skulle av allt att döma innebära en jämnare fördelning av teaterkostnaderna utan att statsbidragssystemet behövde ändras till sin struktur. Vidare skulle man på ett naturligt sätt anknyta till den länsadministration som rikskonsertutredningen föreslagit för den kommande musikorganisationen. Genom en dylik reform torde det även vara möjligt att åstadkomma en lämpligare fördelning av det statliga stödet mellan statliga teatrar i Stockholm, stads- eller länsteatrar och turnéteatern.

Uppenbarligen är kostnadsfördelningen mellan olika tänkbara kommunala huvudmän mera en fråga för landstings- och kommunalförbunden än för riksdagen, men hela det nuvarande systemet är emellertid så förankrat i statsbidragssystemet att statlig medverkan genom utredning synes erforderlig. Framför allt bör i sammanhanget beaktas huruvida dramatiska teatern bör överföras till en framtida länsteaterorganisation. Att landstings- och kommunalförbunden bör medverka i utredningen synes självklart, liksom att statens teater- och orkesterråd bör vara representerat.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t måtte tillsätta en utredning med uppgift att finna framtida former för huvudmannaskaps- och bidragssystem vad gäller teaterväsendet i landet.

Stockholm den 25 januari 1968

Bengt Bengtson (h)
i Solna

Carl-Wilh. Lothigius (h)
